

Arartekoaren ebazpena, 2012ko martxoaren 8koa. Horren bidez, Arabako Foru Aldundiaren Gizarte Zerbitzuen Sailari gomendatzen zaio espedienteak abian jar ditzala bidegabeki jasotako zenbatekoak itzultzea eskatzeko, indarrean dagoen araudia betez.

Aurrekariak

1. Kexagileak, (...), diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzen du, baita guraso bakarreko familientzako laguntza ekonomikoa ere. Prestazio hori eten egin zioten, 2011ko azaroaren 24ko ebazpenaren bitartez, ez baitzituen jakinarazi bizikidetasun-unitatean izan ziren aldaketak. Prestazioa eteteak atzeraeragina duenez gero, ebazpen-idazkian bertan jakinarazi zioten 2.949,81 euroko zorra sortu zuela, bidegabeki jasotako kopuruengatik.
2. 2011ko abenduaren 15ean Ararteko erakundeak informazioa eskatu zion Arabako Foru Aldundiari, jakin nahi baitzuen prestazio hori zehazki zergatik eten zioten, eta zer izapide egin ziren espediente berriak hasteko, bidegabeki jasotako zenbatekoak itzultze aldera.
3. Otsailaren 8ko idazkiaren bitartez jaso genuen erantzuna. Bertan, Arabako Foru Aldundiaren Gizarte Zerbitzuen Sailak prestazioa etetea justifikatu zuen, baina ez zuen aipatu zer izapide egin zituen bidegabeki jasotako zenbatekoen itzultzea burutzeko.

Gogoetak

1. Prestazio hori erregulatzen duen araudiak argi bereizten ditu prestazioak eteteko (edo, bestela, aldatzeko edo iraungitzeko) prozedura eta bidegabeki jasotako zenbatekoak itzultzeko prozedura. Hala, diru-sarrerak bermatzeko errentari buruzko 147/2010 Dekretuak zenbateko horiek eskatzeko jarraitu beharreko prozedurari eskaini dio VI. kapitulua, *“jaso behar ez ziren prestazioak itzultzea”* izeneko (56-58. artikulua).
2. Zehatz-mehatz, 147/2010 Dekretuaren 57. artikulua, lehenengo paragrafoan, zera zehaztu du: *“Aurreko artikuluan aurreikusitako edozein kasutan (arrazoi horren ondorioz zorra sortu dezaketen arrazoien aipamena eginez), dagokion foru-aldundiak jaso behar ez zirela jasotako prestazioak itzultzeko prozedura hasiko du”*. Bigarren paragrafoan jarraitu beharreko izapideak zehaztu dira: *“Prozedura hasitakoan, foru-aldundiak ondokoak jakinaraziko dizkio titularrari: prozedurari hasiera eman zaiola, oinarritzat dituen arrazoiak, izan ditzakeen ondorio ekonomikoak, ebazteko eta*

jakinarazteko epea, eta 58. artikuluan ezarritako epean berariazko ebazpenik ezaren ondorioak. Interesdunek, hilabeteko gehieneko epean, egokitzen jotzen dituzten alegazioak egin ahalko dituzte". Aipatutako 58. artikulua, lehenengo paragrafoan, itzultzeko prozedura amaitzeko foru-aldundiek daukaten gehieneko epea ezarri du: "Itzultzeko prozeduraren ebazpena emateko eta ebazpen hori jakinarazteko gehieneko epea sei hilabetekoa izango da, prozedurari hasiera ematen zaionetik. Epe hori esanbidezko ebazpenik eman eta jakinarazi gabe muga eguneratzen bada, prozedura iraungi egingo da, eta hori adierazten duen ebazpenak jardunak artxibatzea aginduko du".

Beraz, legegileak argi eta garbi desberdintzen ditu, alde batetik, prestazioak etetea jakinarazteko jarraitu beharreko prozedura eta, bestetik, bidegabeki jasotako zenbatekoak eskatzeko jarraitu beharreko prozedura.

Orduan, erakunde honen iritziz, ez dago arrazoirik prozedura-arauak ez betetzeko, izan ere, gogoan izan behar dugu arauok arautzen dutela gizarte-prestazioak jasotzen dituztenei eta, hortaz, gizartean baztertuta edo baztertuak izateko arriskuan daudenei zorra sortu dela jakinarazteko bidea. Alor horretan hain zuzen ere, administrazioek araudiak xedatzen dituen bermeak zintzo aplikatu behar dituzte. Araudiak alegazioak aurkezteko epe bat ezar dadin xedatzen du, besteak beste (147/2010 Dekretuaren 57.2. artikulua), bai eta administrazioak ebazteko daukan epea ere (147/2010 Dekretuaren 58. artikulua). Halaber, zorra pilatu dela jakinaraziz gero, araudiak, beste berme batzuen artean, hileko itzultze kopurua eta zenbatekoa xedatu ditu (147/2010 Dekretuaren 57.4. artikulua).

Aipatutako araudiak ez duenez kasu horientzako prozedura laburturik aipatzen eta legegileak dekretuen kapitulu zehatz bat okerreko kobrantzei eskaintzea erabaki duenez, erakunde honek uste du ez dagoela oinarririk legegileak argi bereizi dituen bi prozedura bateratzeko, araudiaren ezein puntutan xedatu gabeko prozedura laburtu bat ezarriz eta, beraz, larriki murriztuz legeriak gizarte-prestazioen hartzaileei eskaintzen dizkien bermeak.

3. Bidegabeki jasotako prestazioak itzultzeko prozedurak, 147/2010 Dekretuaren VI. kapituluan araututa dagoenak, bermeak ezartzen ditu; izan ere, prozedura horren hasiera jakinarazteko betebeharra xedatzen du, arrazoiak eta interesgarriak diren gainontzeko datuak adieraziz, hala nola, ondorio ekonomikoak edo ebazteko epea. Horrez gain, epe bat ezartzen du eragindakoei alegazioak aurkez ditzaten eta zenbatekoak bidegabeki jaso diren ala ez erabakitzen duen ebazpenak nahikoa arrazoitua egon behar duela dio.

Edonola ere, okerreko kobrantzak egon direla adierazten duen ebazpenak berariaz jaso beharko du dagozkion zenbatekoak itzultzeko betebeharra, eginbehar hori betetzeko epea ezarriz eta itzultzeen kopurua eta itzuli beharreko zenbatekoak zehaztuz (ezarritako gehienezko muga % 30 da, "*titularrak zentzu horretan beste nahi bat adierazi ezean*").

Foru administrazio horrek ebazpen bakarra eman du eta bertan erabaki da bai diru-sarrerak bermatzeko errenta etetea, bai bidegabeki jasotako kopuruak itzultzea ere. Jarduera hori ez dator bat 147/2010 Dekretuaren VI. kapituluko bermeekin. Administrazioak jarduera hori berraztertu beharko luke prestazioak itzultzeko eskaeraren ondorioz eragindako pertsonari dagokionez, Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearen 30/1992 Legearen IV. kapituluan ezarritakoarekin bat eginez, eta baloratu beharko luke araudian aipatutako baldintzak ez betetzeak interesdunaren babesgabetasuna eragin duen. Hala bada, dagozkion moduan jokatu beharko luke.

Edonola ere, etorkizunean araudiaren bidez ezarritako prozedura zintzo errespetatu beharko du, batez ere, eragindako pertsonak bereziki zaugarria den kolektibo bat osatzen dutela aintzat hartuta.

Horregatik guztiagatik, gomendio hau egiten dugu, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak -erakunde hau sortu eta arautzekoak- 11 b) artikuluan ezarritakoaren arabera:

39/2012 GOMENDIOA, martxoaren 8koa, Arabako Foru Aldundiaren Gizarte Zerbitzuen Sailari egina

Etorkizuneko ebazpenetan, oker jasotako zenbatekoak itzultzeko espedienteak hasten dituzenean, gizarte-prestazioak eteteko ebazpenetik bereiziz egin dezala, 147/2010 Dekretuko VI. kapituluak ezarritakoaren arabera.